28/03/2025

Καθάρισε με με τη φωτιά των εντολών σου! – Του Πρωτοπρεσβύτερου Γεωργίου Δορμπαράκη

/ Γνώμες

«Πυρί με καθάρισον τῶν ἐντολῶν σου, φιλάνθρωπε, και σοῦ τά σωτήρια δίδου Παθήματα νῦν θεάσασθαι, καί πόθῳ προσκυνῆσαι, Σταυρῷ τειχιζόμενον καί συντηρούμενον» (ωδή α΄Τριωδίου Τετάρτης Δ΄ Νηστειών). (Φιλάνθρωπε Κύριε, καθάρισέ με με τη φωτιά των εντολών σου, και δώσε μου να δω τώρα τα Παθήματά Σου που έσωσαν το ανθρώπινο γένος, και να τα προσκυνήσω με πόθο, καθώς ο Σταυρός είναι ο φρουρός και ο φύλακάς μου).

- Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Δορμπαράκης

Ο άγιος υμνογράφος Θεοφάνης σε λίγες λέξεις περικλείει όλο το βάθος θα λέγαμε της θεολογίας του Σταυρού. Τι επισημαίνει;

Πρώτον, ότι ο Σταυρός για τον πιστό, τον ίδιο και τα άλλα μέλη της Εκκλησίας,

συνιστά το τείχος του, τον φύλακα και τον φρουρό του. Διότι ως μέλος Χριστού και της Εκκλησίας, είναι ενδεδυμένος Εκείνον – «ὅσοι γάρ εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε» – συνεπώς τον Σταυρό έχει εγκολπωθεί, που θα πει ότι η ζωή του στον κόσμο τούτο αν θέλει να είναι χριστιανός έχει χαρακτήρα σταυρικό. Ο ίδιος ο Κύριος δεν το απεκάλυψε; «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν καί ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθείτω μοι». Κι ο απόστολος Παύλος φανερώνοντας το εσωτερικό του βίωμα σημείωνε: «Χριστῷ συνεσταύρωμαι˙ ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοί Χριστός». Συνεπώς, ο Σταυρός του Κυρίου δεν τελειώνει σ’ Εκείνον μόνον. Γίνεται «ζυγός», «χρηστός» όμως, για κάθε χριστιανό – Χριστός και πιστός συνθεωρούνται πάντοτε και συνορώνται.

Δεύτερον, παρ’ όλη τη συγκλονιστική αυτή θεώρηση του χριστιανού ως συνέχειας του Χριστού, απαιτείται διαρκώς η συνέργειά του για να ενεργοποιείται η δοσμένη σ’ αυτόν χάρη. Μπορεί δηλαδή ο Θεός να μας τα έχει δώσει όλα, αν όμως δεν βρίσκεται και η δική μας θέληση στην ίδια πορεία θελήσεως Εκείνου, τότε όλα «ακυρώνονται», με την έννοια ότι ενώ υπάρχουν, παραμένουν ανενέργητα και λειτουργούν δυστυχώς προς «κρίμα και κατάκριμα» του ανθρώπου. Γι’ αυτό και ο άγιος Θεοφάνης ενώ αναγνωρίζει ως πιστός ότι ο Χριστός με τη Σταυρική Του θυσία κυρίως έσωσε τον άνθρωπο: μπορεί και πάλι να έχει ζωντανή συνειδητή σχέση με τον Δημιουργό του, όμως ζητά από τον Κύριο να του δώσει τη δωρεά να δει, να μετάσχει δηλαδή, στα Παθήματά Του, με τον τρόπο που αναφέραμε παραπάνω: να ζει κι ο ίδιος σταυρικά τη ζωή του, με θυσιαστική αγάπη προς τον Θεό και τον συνάνθρωπο, γεγονός που ισοδυναμεί με την αληθινή και με πόθο προσκύνηση του Σταυρού.

Και τρίτον, η θέα του Σταυρού του Χριστού ως αληθινή προσκύνησή Του με την έννοια της συσταύρωσης του πιστού με τον Χριστό – και πάλι το τονίζουμε: βλέπει και προσκυνά τον Σταυρό μόνον εκείνος που αγωνίζεται να ζει την αγάπη του Εσταυρωμένου Χριστού – απαιτεί την κάθαρση της καρδιάς από ό,τι εμπαθές ταλαιπωρεί αυτήν στον κόσμο τον πεσμένο στην αμαρτία. «Καθάρισέ με με τη φωτιά των εντολών Σου», είναι η προϋπόθεση για όλες τις χαρισματικές μεγάλες δωρεές του Κυρίου στον πιστό άνθρωπο. Κι αυτό διότι ο απόλυτα καθαρός από αμαρτία Θεός μπορεί να προσεγγιστεί μόνον από εκείνον που αγωνίζεται να καθαρίσει με τη δύναμη του Θεού την καρδιά του. Ο λόγος του υμνογράφου αγίου Θεοφάνους έχει την ίδια σημασία μ’ αυτό που ο ίδιος ο Κύριος απεκάλυψε ήδη από τον πρώτο μακαρισμό του στην επί του Όρους ομιλία Του: «μακάριοι οἱ καθαροί τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοί τόν Θεόν ὄψονται». Θα δει τον Θεό, θα δει συνεπώς το μυστήριο και το βάθος του Σταυρού ως σωτηρίας του κόσμου, μόνον εκείνος που έχει καθαρή την καρδιά. (Θυμόμαστε εν προκειμένω την περίπτωση της οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας, που μόνον όταν μετανόησε και άρχισε να καθαρίζεται η καρδιά της

μπόρεσε να προσεγγίσει τον Σταυρό!)

Και η συμβολή εν προκειμένω του αγίου υμνογράφου είναι η συγκεκριμενοποίηση του τρόπου καθάρσεως της καρδιάς: διά των εντολών του Χριστού, που λειτουργούν στον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου ως φλόγα, ως πυρ. Κι αξίζει την εικόνα αυτή, εικόνα πάλι της αγίας Γραφής, να την έχουμε συχνά πυκνά μπροστά στα μάτια μας: οι εντολές του Χριστού όταν τίθενται σε εφαρμογή από τον χριστιανό, έχουν τη δύναμη του πυρός, που οδηγεί σε διπλό αποτέλεσμα: κατακαίει όλα τα αγκάθια των παθών και της αμαρτίας, φωτίζει την ψυχή του ανθρώπου. Όπου είναι ο Χριστός δηλαδή: μέσα στις εντολές Του, στο σώμα και το αίμα Του, στο ζωντανό σώμα Του την Εκκλησία, εκεί έχουμε την παρουσία της καθαρτικής και φωτιστικής φωτιάς. Άλλωστε ο Ίδιος το είπε: «Πῦρ ἦλθον βαλεῖν επί τῆς γῆς καί τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη». Φωτιά ήλθε να βάλει με το Πνεύμα Του και η χαρά Του είναι ακριβώς αυτή!

Λοιπόν: η αγία Σαρακοστή ως η κατεξοχήν περίοδος προβολής και θέασης του Σταυρού του Κυρίου (και της ακολουθούσης βεβαίως Ανάστασής Του) είναι σαν καμίνι. Πρέπει να είμαστε φωτιά κι εμείς για να μπορούμε να πούμε ότι σωστά την «περπατάμε». Να πορευόμαστε δηλαδή στον δρόμο των αγίων εντολών του Κυρίου!

Πηγή: pemptousia.gr – pgdorbas.blogspot.com